

UCHWAŁA NR XX/125/25
Rady Gminy Dygowo
z 28 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2026-2028"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 49) **uchwala się, co następuje :**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2026-2028”, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dygowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodniczący
Rady Gminy Dygowo

Jerzy Leszczyński

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Art. 176 pkt 1 stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Na podstawie art. 179 ust. 2 rada gminy, biorąc pod uwagę przedstawiane do dnia 31 marca każdego roku, potrzeby związane z realizacją zadań, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie uchwały umożliwi realizację założeń "Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2026-2028".

OCENA

1. Cel wprowadzenia. Celem wprowadzenia uchwały jest obligatoryjna podstawa do praktycznej realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny przez grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz wsparcia rodzin.

2. Zakres regulacji. Uchwała dotyczy przyjęcia Gminnego Programu, który jest programem dziedzinowym w układzie dokumentów strategicznych oraz operacyjnych gminy.

3. Konsultacje społeczne. Nie były konieczne.

4. Skutki. Skutkiem podjęcia uchwały będzie realizacja zadań ustawowych dotyczących wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w gminie w latach 2026-2028.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DYGOWO
NA LATA 2026 - 2028**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
II. REGULACJE PRAWNE PROGRAMU	4
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	6
3.1 .POŁOŻENIE GMINY.....	6
3.2 WARUNKI DEMOGRAFICZNE	7
3.3 RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	8
3.4 EDUKACJA I KULTURA.....	9
3.5 ALKOHOLIZM I PRZEMOC W RODZINIE.....	11
3.6 OCHRONA ZDROWIA	14
3.7 POMOC SPOŁECZNA	15
3.8 ANALIZA SWOT	27
IV. REALIZACJA PROGRAMU	30
4.1 ADRESACI PROGRAMU	30
4.2 REALITORZY PROGRAMU	31
4.3 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	32
V. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY.....	32
5.1 CEL GŁÓWNY	32
5.2 CELE SZCZEGÓŁOWE	33
VI. OCENA REALIZACJI PROGRAMU	34
6.1 MONITORING I EWALUACJA	34
6.2 PRZEWIDYWANE EFEKTY	36
VII. ZAKOŃCZENIE	36

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2026-2028 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Dygowo, w latach: 2012-2016, 2017-2020, 2020-2022, 2023-2025.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo.¹ Istnieje wiele definicji „rodziny”. Z. Zaborowski określa, że „rodzina to grupa naturalna oparta na związkach krwi, małżeństwa lub adopcji”.² Według Leona Dyczewskiego „rodzina jest podstawowym środowiskiem biologicznego i duchowego rozwoju człowieka.”³

Z kolei Jan Paweł II pisze, że „rodzina jest wspólnotą osób, najmniejszą komórką społeczną, a jako taka jest instytucją podstawową dla życia każdego społeczeństwa”⁴. Niewątpliwie Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Współczesna rodzina, poddawana presji czynników wewnętrznych i zewnętrznych często przestaje prawidłowo funkcjonować. Problemy występujące w rodzinie są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Dlatego też, wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Ponadto rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dygowo na lata 2026-2028 to koncepcja polityki społecznej, która ma na celu wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo wychowawczych przy udziale rozwijającego się lokalnego systemu wsparcia.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowe działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego

¹ Z. Tyska, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, Warszawa 1995, s. 137

² Z. Zaborowski, Rodzina jako grupa społeczno – wychowawcza, Warszawa 1980, s. 14

³ L. Dyczewski, Rodzina, społeczeństwo, państwo, Lublin 1994, s. 11

⁴ Jan Paweł II, *List do rodzin*, Częstochowa 1994, s. 17.

funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu.

II. REGULACJE PRAWNE PROGRAMU

Podstawą prawną do realizacji niniejszego dokumentu jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (tj. Dz.U. 2025 poz. 49) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 wyżej wymienionej ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
 - 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
 - 4) finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny; kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku,
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a ust.1.

III.CHARAKTERYSTYKA GMINY

3.1 Położenie gminy

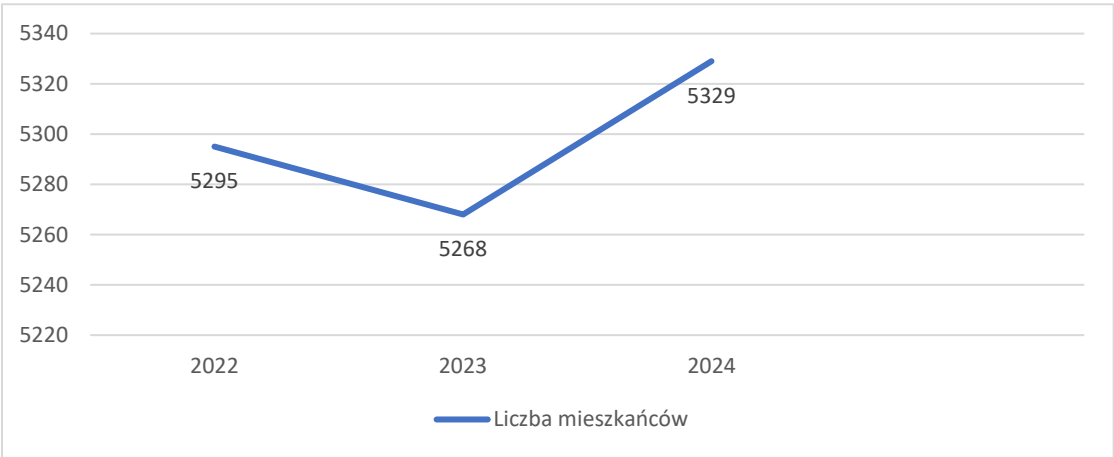
Gmina Dygowo to gmina wiejska w północno-zachodniej Polsce, w północnej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie kołobrzeskim. Gmina Dygowo

obejmuje obszar ponad 128 km², na którym funkcjonuje: 17 jednostek pomocniczych jakimi są sołectwa, pięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz dwie Parafie Rzymsko- Katolickie. Jednostki i instytucje funkcjonujące na terenie gminy to: trzy Szkoły Podstawowe z oddziałami przedszkolnymi, Gminny Żłobek, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka, dwa gabinety lekarzy rodzinnych, dwa punkty apteczne, jeden gabinet stomatologiczny, Posterunek Policji, Bank Spółdzielczy, dwa Domy Pomocy Społecznej. Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje szereg firm i zakładów usługowych. Większość instytucji została zlokalizowana w miejscowości Dygowo, która stanowi gminny ośrodek administracyjny, gospodarczy i usługowy z siedzibą Urzędu Gminy.

3.2. Warunki demograficzne

Na koniec 2024 r. liczba mieszkańców Gminy Dygowo wynosiła 5 329 osób, w tym 2685 kobiet i 2644 mężczyzn. W ciągu ostatnich trzech lat liczba mieszkańców gminy wahała się, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2022-2024.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Dygowie.

Największą liczbę mieszkańców w gminie stanowią osoby będące w wieku produkcyjnym. Najmniej liczną grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 1. Ekonomiczne grupy wiekowe- lata 2022-2024.

	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2022	861	3350	1084
2023	947	3223	1098

2024

938

3243

1148

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Dygowie.

Gmina Dygowo ma ujemny przyrost naturalny wynoszący w 2024 roku – 69. Na terenie gminy w 2024 roku **urodziło się 22 dzieci, a zmarło 91 osób.**

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Dygowo- lata 2022-2024.

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2022	33	72	-39
2023	35	70	-35
2024	22	91	-69

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Dygowie

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

Wskaźnik bezrobocia w gminie Dygowo na koniec 2024r. wyniósł 1,8%. Liczba osób bezrobotnych w gminie na dzień 31.12.2024r. wyniosła 56, z czego 48 % stanowiły kobiety, 52 % mężczyźni. W porównaniu do 2023 roku, stopa bezrobocia w 2024 roku wzrosła o 0,5 punktu procentowego, natomiast w porównaniu do roku 2022 stopa bezrobocia wzrosła o 0.7 p.p. W 2024 roku Gmina Dygowo znalazła się na 7 miejscu listy 20 gmin województwa zachodniopomorskiego o najniższym wskaźniku bezrobocia.⁵

Tabela 3. Zmiany w poziomie bezrobocia w Gminie Dygowo

Wyszczególnienie	Grudzień 2022	Grudzień 2023	Grudzień 2024
Liczba bezrobotnych, w tym:	38	42	56
kobiety	21	25	27
mężczyźni	17	17	29
Stopa bezrobocia w Gminie	1.1%	1.3%	1.8%

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy - statystyki i analizy

⁵ Raport o stanie Gminy Dygowo za rok 2024, rozdział VIII Pomoc społeczna, pkt.6 Stopa bezrobocia w Gminie, str. 36.

Praca jest nieodłącznym elementem życia społecznego. Praca jest sposobem i metodą zapewnienia sobie i społeczeństwu podstawowych warunków egzystencji, dając nie tylko poczucie satysfakcji, ale również bezpieczeństwa, zarówno materialnego jak i społecznego.

Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie pojawia się bezradność, utrata wiary w swoje umiejętności, obawa o przyszłość i o to, w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje, powodując niejednokrotnie popadaniu w uzależnienia, a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne i przemocowe.

3.4. Edukacja i Kultura

Na terenie Gminy Dygowo znajdują się następujące placówki edukacyjne:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza, 78 – 113 Dygowo, ul. Kolejowa 10
- Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza, 78 – 114 Wrzosowo 55
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego, 78 – 113 Dygowo, Czernin 29 .

W wyżej wymienionych szkołach funkcjonują również Oddziały Przedszkolne.

- Gminny Żłobek „Bajkowy Zakątek”, który posiada miejsca dla 19 dzieci.

Łączna liczba dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy Dygowo na przestrzeni 3 ostatnich lat szkolnych wahała się.

Liczbę dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy Dygowo, szczegółowo obrazuje tabela 4.

Tabela 4. Liczba uczniów uczęszczających do szkół (z oddziałami przedszkolnymi) na terenie Gminy Dygowo w latach 2022-2025.

Rok szkolny	2022-2023	2023-2024	2024-2025
SP Dygowo	231	226	233
SP Wrzosowo	177	175	168
SP Czernin	108	107	122
Łącznie	516	508	523

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Dygowie.

Kadra pedagogiczna w placówkach oświatowych liczy aktualnie 69 osób. W każdej szkole zatrudniony jest pedagog, logopeda i psycholog. Pozostali pracownicy szkół to 21 osób administracji i obsługi.

Na terenie gminy we wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie uczniów. Istnieje możliwość wykupienia posiłków we własnym zakresie przez rodziców, jak i możliwość skorzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. GOPS może przyznać pomoc w formie posiłku dla dzieci w szkole zgodnie z kryteriami dochodowymi. Ponadto Rada Gminy w Dygowie w dniu 15 grudnia 2023 roku ustanowiła program osłonowy w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na

lata 2024 – 2028. Celem powyższego Programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych lub samotnych.

W 2024 roku z posiłków w szkołach korzystało 20 uczniów z terenu gminy finansowanych przez GOPS. W zakresie udzielenie powyższej pomocy dzieciom i młodzieży, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie współpracuje z placówkami oświatowymi na terenie Gminy.

Z pozyskanych danych z Urzędu Gminy wynika, że szkoły realizują różnorodne projekty, zarówno na szczeblu wojewódzkim jak i ogólnopolskim, m.in. takie jak „Dajemy Dzieciom Siłę”, którego celem jest przeciwdziałanie przestępstwom wobec dzieci.

Kontynuacja kształcenia na wyższym szczeblu edukacji, w tym kształcenie ustawiczne odbywa się poza terenem gminy.

Działalność kulturalną w gminie Dygowo prowadzi Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Dygowie. GOKIB zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. W placówce odbywa się także szereg różnorodnych zajęć, m.in. plastyczne, ceramiczne, taneczne oraz edukacyjne dla dzieci i młodzieży z terenu gminy. Zajęcia dostosowywane są do aktualnego zapotrzebowania. Na terenie gminy Dygowo znajduje się 15 świetlic wiejskich w następujących miejscowościach: Bardy, Czernin, Dębogard, Dygowo, Gąskowo, Jazy, Kłopotowo, Miechęcino, Piotrowice, Pustary, Skoczów, Stojkowo, Świelubie, Włóscibórz i Wrzosowo. Świetlice udostępniane były na różnego rodzaju spotkania, zajęcia, warsztaty czy imprezy kulturalne organizowane przez sołectwa, szkoły, organizacje i stowarzyszenia działające na terenie gminy.

3.5. Alkoholizm i przemoc w rodzinie

Gmina Dygowo podejmuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na terenie gminy działa Punkt Wspierania Rodziny, w szczególności Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Punkt Konsultacyjny dla Ofiar przemocy domowej.

Zaobserwować można spadek w liczbie rodzin objętych pomocą przez Punkt Wspierania Rodziny. Wśród osób zgłaszających się do Punktów są osoby dotknięte problemem uzależnień, przemocy domowej jak i osoby nieuzależnione.

Tabela 5. Liczba konsultacji udzielonych przez specjalistów zatrudnionych w Punkcie Wspierania Rodziny.

Wparcie udzielone przez:	2022	2023	2024
Terapeutę ds. uzależnień	99	68	44
Psychologa	222	185	138
Doradcę rodzinnego - pedagoga	186	133	104

Źródło : Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dygowie.

Z pomocy Punktu mogą korzystać również osoby, których dotyczy problem przemocy domowej. Skala tego problemu jest trudna do określenia ze względu na "wstydlivość tematu".

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dygowie wynika, iż liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej od 2022 roku wzrasta.

Tabela 6. Informacja na temat działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

	2022	2023	2024
Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	8	9	10

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dygowie.

W roku 2024 zauważalny jest wzrost sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu. Kształtował się on w sposób następujący:

Tabela 7. Liczba podejrzanych osób o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu.

	2022	2023	2024
Liczba podejrzanych osób o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu	3	-	7
w tym kobiety	-	-	-
w tym mężczyźni	3	-	7
w tym nieletni	-	-	-

Dane: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Dygowie.

Na terenie Gminy Dygowo funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w 2024 roku odbyła 7 posiedzeń (w 2023 roku - 5 posiedzeń, w 2022 roku - 8 posiedzeń). Rozpatrzono 7 wniosków o objęcie postępowaniem osoby nadużywające alkoholu (w 2023 roku - 1 wniosek; w 2022 roku - 8 wniosków). Dane wskazują, że na terenie Gminy Dygowo liczba wniosków o objęcie postępowaniem osób nadużywających alkoholu waha się na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Szczegółowe dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Działalność GKRPA.

	2022r.	2023r	2024r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	8	5	7
Przeprowadzone rozmowy	20	4	6

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	11	1
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	6	3
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	1	1	3
Do Komisji Wpłynęło			
Wniosków o leczenie odwykowe	8	1	7

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dygowie.

3.6. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Dygowo w roku 2024 funkcjonowały dwa ośrodki zdrowia, gdzie mieszkańców przyjmowali lekarze rodzinni. W każdym z ośrodków zatrudnione są również pielęgniarki.

- Prywatna Praktyka Lekarska – Jacek Zaleski, 78-114 Wrzosowo 54/1.

Liczba pacjentów w 2024 r. – 2 537 Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych w 2024 r. – 23 600

- Praktyka Lekarska – Krystyna Woźniak, ul. Zielona 4 ,78-113 Dygowo

Liczba pacjentów w 2024 r. – 2 000 . Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych w 2024 r. – 13 755

W miejscowości Dygowo funkcjonuje również gabinet udzielający świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia stomatologicznego.

- Indywidualna Praktyka Lekarska – Grażyna Rozwód, ul. Kołobrzeska 28, 78-113 Dygowo.

Na terenie Gminy w 2024 r. funkcjonowały dwa punkty apteczne w m. Dygowo i Wrzosowo. ⁶

Tabela 9. Zakłady opieki zdrowotnej i punkty apteczne w gminie w 2024 roku.

Nazwa placówki	Adres
Prywatna Praktyka Lekarska	78-113 Dygowo
Lek. med. Krystyna Woźniak	ul. Zielona 4

⁶ Dane z Raportu o stanie Gminy Dygowo za rok 2024, Rozdział VII Ochrona zdrowia i pożytek publiczny, pkt 1 Podmioty lecznicze, str. 32.

Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Lek. med. Jacek Zaleski	78-114 Wrzosowo 54 a
Indywidualna Praktyka Lekarska Lek. stomatolog Grażyna Rozwód	78-113 Dygowo, ul. Kołobrzeska 28
Punkt Apteczny „Apteki Staromiejskiej w Trzebiatowie”	78-113 Dygowo, ul. Kolejowa 2
Punkt Apteczny „Pigułka”	78-114 Wrzosowo 54a

Źródło: opracowanie własne.

3.7. Pomoc społeczna.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać. Instytucją polityki społecznej państwa realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie jest jednostką organizacyjną gminy Dygowo, powołany Uchwałą Rady Gminy. Terenem działania jest obszar Gminy Dygowo. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie jest podstawową jednostką systemu pomocy społecznej Gminy Dygowo w skład, której wchodzi samodzielne stanowiska. Dane szczegółowe na temat zatrudnienia w Ośrodku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Zatrudnienie w GOPS Dygowo na koniec 2024r.

Rodzaj stanowiska	Liczba etatów
Kierownik	1
Pracownicy socjalni	3
Asystent rodziny	1
Pracownik wykonujący usługi opiekuńcze	1
Pozostali pracownicy	5

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie objął pomocą 63 rodziny z terenu gminy. Dane zawarte w tabeli 11 wskazują, że w ostatnim roku spadła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024.

	2022r.	2023r.	2024r.
Liczba rodzin ogółem:	67	84	63

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Rodzina odgrywa istotną rolę w życiu każdego człowieka. To w niej budujemy poczucie własnej wartości, uczymy się relacji z drugim człowiekiem, dlatego też rola rodziny i prawidłowych postaw jest niezmiernie ważna w życiu każdego człowieka. W przypadku prawidłowo funkcjonującej rodziny wszystkie te elementy prawidłowo rozwijają się. Problem rodzi się w momencie, kiedy mamy do czynienia z rodziną dysfunkcyjną. Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, w której relacje są trwale zaburzone. Potrzeby emocjonalne w rodzinie dysfunkcyjnej nie są zaspokajane, a zachowania dysfunkcyjne mają różny stopień nasilenia i szkodliwości.⁷ Rodzina dysfunkcyjna nie zapewnia bezpieczeństwa, ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. W rodzinie dysfunkcyjnej związek między rodzicem, a dzieckiem, jest napięty i nienaturalny; rodzice zaniedbują dziecko, a pozostali członkowie rodziny akceptują takie zachowanie. W rodzinie problemowej podstawowe potrzeby mogą być również niezaspokajane, nie ma w niej poczucia bezpieczeństwa ani warunków do prawidłowego rozwoju zarówno dorosłych jak i dzieci. Proces wychowawczy w rodzinie dysfunkcyjnej powoduje, że dziecko nie nabywa właściwych wzorców funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie. Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dygowie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma innymi dysfunkcjami lub przechodzą kryzys. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie aktualnie zatrudnia na umowę o pracę jednego asystenta rodziny. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny, asystent rodziny, nie może mieć więcej niż 15 rodzin. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy proponując rodzinie wsparcie. Jeżeli jednak rodzina odmawia pomocy, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania rodziny, powiadamia się o tym fakcie Ośrodek właściwy miejscowo. Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy

⁷ Źródło: <https://mewell.pl/rodzina-dysfunkcyjna-a-rodzina-zdrowa/>

odebrać z ich naturalnego środowiska oraz, aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny.

Praca z rodziną jest prowadzona także w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego; terapii i mediacji; usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych; pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Do zadań asystenta rodziny należy podejmowanie działań naprawczych w rodzinach w ramach obowiązków służbowych, a w szczególności m.in.

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych psychospołecznych; wzorców rodzicielskich i umiejętności
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 oraz z 2024 r. poz. 1572);
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno—pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość utworzenia w ośrodku pomocy społecznej zespołu do spraw asysty rodzinnej. Zespół składa się z pracowników GOPS zajmujących się potrzebującą rodziną wraz z zaproszonymi specjalistami z innych instytucji działających na rzecz rodzin. Celem powołanego zespołu jest ustalenie możliwości pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także wypracowanie działań ustalających pracę poszczególnych osób współpracujących z rodziną. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dygowie, zarządzeniem Kierownika, zespół do spraw asysty rodzinnej funkcjonuje od 2015 roku. Posiedzenia zespołu nie są standardowe, a zwoływane są w zależności od aktualnej sytuacji rodziny. W 2024 roku odbyły się 3 posiedzenia zespołu do spraw asysty. Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin objętych wsparciem asystenta na terenie Gminy Dygowo.

Tabela 12. Liczba zatrudnionych asystentów i rodzin objętych wsparciem.

ROK	2022	2023	2024
Liczba zatrudnionych asystentów.	3	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, z tego:	7	1	5
Z nakazu sądu	-	-	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Ustawa „Za życiem” wprowadzona 4 listopada 2016 roku jest jednym z najważniejszych aktów prawnych, które mają na celu wsparcie kobiet w ciąży oraz rodzin dzieci z niepełnosprawnościami lub nieuleczalnie chorych. Celem powyższej ustawy jest:

- Wsparcie kobiet w ciąży i ułatwienie dostępu do opieki medycznej oraz wsparcie w trudnych sytuacjach, np. w przypadku komplikacji okołoporodowych,
- wsparcie rodzin z chorymi dziećmi i zapewnienie pomocy rodzinom, w których urodziło się dziecko z ciężką, nieodwracalną wadą lub nieuleczalną chorobą, która powstała w okresie prenatalnym lub w czasie porodu a także
- dostęp do świadczeń tj. umożliwienie rodzinom dostępu do kompleksowych świadczeń opieki zdrowotnej, rehabilitacyjnych i wspierających.

W ramach powyższej ustawy rodziny mogą otrzymać jednorazowe świadczenie w wysokości 4000zł, bez względu na dochód rodziny. W ramach ustawy można również

skorzystać z pomocy asystenta rodziny. Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin korzystających w poszczególnych latach z pomocy w ramach ustawy „Za życiem”.

Tabela 13. Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach ustawy „Za życiem”.

Liczba rodzin korzystających z uprawnień w ramach ustawy „Za życiem”:	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem finansowym w wys. 4000zł.	1	1	1
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny.	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Świadczenia w postaci finansowej oraz postaci asystentury są odrębnymi świadczeniami, co oznacza, że nie ma obowiązku skorzystania jednocześnie z tych dwóch świadczeń. W latach 2022-2024 pomimo, iż rodziny zostały objęte wsparciem finansowym, nie zdecydowały się na pomoc w formie asystenta.

W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka w związku z przemocą domową, na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pracownik socjalny podejmuje działania w ramach zabezpieczenia dziecka i zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2022 roku jedno dziecko, w wyniku interwencji Policji zostało umieszczone w pieczy zastępczej, natomiast w 2023 roku pracownik socjalny zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podjął interwencję podczas której zabezpieczone zostało 1 dziecko. W roku 2024 na terenie Gminy nie doszło do interwencyjnego odebrania dziecka z rodziny, natomiast umieszczenie dzieci następowało poprzez decyzję Sądu, zgodnie z indywidualnym rozpoznaniem sprawy. Na koniec 2024 roku liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w stosunku do lat poprzednich wzrosła. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

	2022	2023	2024
Liczba dzieci z gminy Dygowo zgłoszonych do adopcji	0	0	2
Liczba dzieci z gminy Dygowo adoptowanych	0	0	1
Liczba dzieci z gminy Dygowo przebywających w rodzinach zastępczych	9	10	12

Liczba dzieci z gminy Dygowo przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	1	1	2
---	---	---	---

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina ponosi wydatki związane z pobytem dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 15. Wydatki Gminy Dygowo za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022-2024.

	2022	2023	2024
Wydatki Gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	62.659,96	94.729.21	130.608.60

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Zauważalnym jest wzrost wydatków związany z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Wynika to między innymi ze wzrostu wydatków ponoszonych przez powiat na realizację powyższego zadania.

Na terenie gminy Dygowo praca z rodzinami w pieczy zastępczej prowadzona jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania własne gminy i zlecone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Celem pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspakajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza dla osób, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości

doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym. Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Celem polityki społecznej jest wypracowanie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe pełnią wobec klientów jedynie rolę pomocniczą.

Szczegółowe dane wydatkowane na świadczenia w latach 2022-2024 przez GOPS przedstawia tabela 16.

Tabela 16. Środki finansowe wykorzystane na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2022 – 2024.

	2022r.	2023r.	2024r.
Środki finansowe (w zł) ogółem	785.133,04	820.486,52	896.764,51

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Wysokość środków finansowych przekazywanych na potrzeby mieszkańców gminy od roku 2022 znacznie wzrosły, jednakże liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się. W 2024r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 63 rodzin w formie: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych m. in. na odzież, leki, opał, żywność, dofinansowanie opłat mieszkaniowych, w tym również 11 osób z pobytu w domu pomocy społecznej i 9 osób z usług opiekuńczych. Powyższe świadczenia finansowane były z zadań własnych i zadań zleconych. Ośrodek udzielał pomocy mieszkańcom z terenu gminy nie tylko finansowo, ale również w innych formach. Ośrodek w związku z realizowanymi zadaniami wypłacał także mieszkańcom gminy pomoc w formie świadczenia alimentacyjnego. Pomoc ta była udzielana w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Świadczenia alimentacyjne przyznanych w gminie w latach 2022 – 2024.

	2022r.	2023r.	2024r.
Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	13	13	15
Liczba wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	276	257	306

Wysokość świadczeń alimentacyjnych(w zł)	124.843	115.703	142.280
---	---------	---------	---------

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

W ostatnim roku zaobserwować można wzrost liczby wypłaconych świadczeń alimentacyjnych i wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Kolejną formą wsparcia finansowego przez Ośrodek są świadczenia rodzinne w skład których wchodzi: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia rodzicielskie czy zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Tabela 18. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w okresie 2022-2024.

	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	80	62	48

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie.

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych systematycznie maleje, powodem tego jest malejąca liczba urodzeń, niezmieniające się kryterium dochodowe oraz wzrost minimalnego wynagrodzenia.

Na terenie Gminy funkcjonują 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie pracy podwórkowej przez Chorągiew Zachodniopomorskiej ZHP Bałtycki Hufiec Morski, ul. Słowińców 1, 78-100 Kołobrzeg pod nazwą: Tupot Stu Stóp, Globina, Globina 2 oraz placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy opiekuńczej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie na zlecenie Gminy Dygowo.

3.8. Analiza SWOT

Według definicji Analiza **SWOT** to:

STRENGTHS – „MOCNE STRONY” – to obszary, gdzie obecne działania i stosowane metody oceniamy jako skuteczne wobec aktualnych i przyszłych potrzeb.

WEAKNESSES – „SŁABE STRONY” – to obszary występowania słabości w odniesieniu do obecnych i przyszłych potrzeb oraz przeszkód w wykorzystywaniu szans.

OPPORTUNITIES – „SZANSE” – obszary, które mogą wspierać nasze przewidywane działania i mają korzystny wpływ na rodzinę.

THREATS – „ZAGROŻENIA” – to obszary, które będą miały niekorzystny wpływ na rodzinę, na przewidywane działania. To zjawiska negatywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju rodziny, występowanie których jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Analiza **SWOT** w zakresie wspierania rodziny została przygotowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dygowie.

Mocne strony

- Możliwość zapewnienie rodzinom potrzebującym wsparcia ze strony pracownika socjalnego, asystenta rodziny lub rodziny wspierającej.
- Bardzo dobra dostępność do podstawowej opieki medycznej.
- Rozwinięta sieć edukacyjna - zapewnienie dostępu do szkół, przedszkoli.
- Zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3 – powstanie żłobka w 2024 roku.
- Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
- Zapewnienie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Bogata oferta kulturalna.
- Bezpłatny dostęp do specjalistów takich jak: terapeuta uzależnień, psycholog, specjalista ds. przemocy w rodzinie – pedagog, radca prawny.
- Działalność Placówki Wsparcia Dziennego.
- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego – Posterunek Policji i Ochotnicze Straże Pożarne.
- Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej.
- Dobra lokalizacja gminy w bliskości miasta sanatoryjno-wypoczynkowego Kołobrzegu.
- Dobra współpraca międzyinstytucjonalna z samorządem gminnym.
- Dobrze przygotowana i stale rozwijająca się kadra działająca na rzecz rodzin.

Słabe strony

- Ujemny przyrost naturalny.
- Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.
- Brak lokali chronionych, mieszkań komunalnych i socjalnych.
- Brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
- Brak chęci poprawy sytuacji swojej i dzieci w rodzinach przeżywających trudności.
- Niewielka aktywność społeczna mieszkańców w działalność na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo.
- Niskie zaangażowanie osób i rodzin do udziału w różnego rodzaju działaniach wspierających tj. projektach socjalnych na rzecz rodzin.
- Niskie kompetencje rodzicielskie oraz bezradność w rodzinach przeżywających trudności.
- Utrudniony i długoterminowy dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej dla dzieci (np. psychiatra).
- Brak dostatecznie rozwiniętej sieci transportu publicznego z niektórych miejscowości gminnych.

Szanse

- Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodziny.
- Podnoszenie jakości działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- Możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rodzinami.
- Podnoszenie jakości działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- Wzmacnianie funkcji rodziny.
- Poprawa bezpieczeństwa dzieci w rodzinach.
- Wykorzystanie dostępnych form w zakresie wsparcia rodzin, np. Karta Dużej Rodziny, dodatki dla gospodarstw domowych.
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Zagrożenia

- Niekorzystne tendencje demograficzne – starzenie się społeczeństwa.
- Kryzys mieszkaniowy.
- Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków.
- Niepożądane formy zatrudnienia (szara strefa).
- Zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad dziećmi na instytucje.
- Pogłębienie kryzysu funkcji rodziny i osłabienie jej roli w społeczeństwie.
- Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc w rodzinie, ubóstwo.
- Migracja osób młodych i pozostawianie starszych osób bez opieki.
- Stereotypowanie osób korzystających z pomocy społecznej.

IV. Realizacja Programu

4.1. Adresaci działań

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028 dla Gminy Dygowo są rodziny zamieszkałe na terenie naszej gminy. Szczególną opieką otaczane są rodziny, w których występuje kryzys oraz trudności opiekuńczo – wychowawcze, przez co narażone są na wykluczenie społeczne.

4.2. Realizatorzy Programu

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dygowie. Jednakże założenia gminnego Programu Wspierania Rodziny powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny oraz mające kontakt z rodzinami i dziećmi.

Przy realizacji Programu współpracować powinni:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka
- Komisariat Policji w Dygowie

- Szkoły
- Żłobek
- Ośrodki Zdrowia
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne
- Kuratorzy Sądowi
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie

4.3. Źródła finansowania

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dygowo na lata 2026-2028 mogą być:

- budżet Państwa,
- budżet gminy Dygowo,
- środki celowe funduszy krajowych,
- fundusze Unii Europejskiej,
- inne źródła.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach budżetowych lub zaplanowane w wieloletniej prognozie finansowej.

V. Cele i kierunki działań w zakresie wspierania rodziny

5.1. Cel główny

Celem głównym niniejszego Programu jest

**Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu
i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
przy udziale rozwijającego się lokalnego systemu
wsparcia.**

5.2.

Cele szczegółowe

Cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe oraz zadania.

Cel szczegółowy 1:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno -bytowych dziecka i rodziny.

Działania:

- Udzielenie pomocy finansowej lub rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.

- Rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach pomocy.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez monitoring sytuacji dziecka w rodzinie przeżywającej trudności.
- Udzielanie pomocy w formie stypendiów i innych świadczeń dla dzieci uczących się.
- Objęcie dożywianiem dzieci wymagających tego rodzaju wsparcia.

Cel szczegółowy 2:

Rozwijanie lokalnego zintegrowanego systemu wsparcia rodzin i dzieci.

Działania:

- Współpraca z podmiotami realizującymi działania z zakresu pieczy zastępczej.
- Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
- Spotkania zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.
- Funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy.
- Promowanie działalności Punktu Wsparcia Rodziny.
- Organizacja czasu wolnego i zajęć dla dzieci.
- Organizacja szkoleń, warsztatów dla pracowników instytucji pracujących na rzecz rodziny.

Cel szczegółowy 3:

Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Działania:

- Realizacja projektów i zadań na rzecz rodziny i jej integracji ze środowiskiem przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsparcia dzieci i rodzin.
- Pobudzanie aktywności lokalnej poprzez edukację.

VI. Ocena realizacji Programu

6.1 Monitoring i ewaluacja

Monitoring Programu opierać się będzie na zebraniu informacji i danych z zakresu jego realizacji. Przedmiotem ewaluacji natomiast będzie ocena skuteczności podejmowanych działań.

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów operacyjnych zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe:

Wskaźniki do celu szczegółowego 1:

- Liczba rodzin objętych pomocą i udzielonych świadczeń.

- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
- Liczba rodzin korzystających z poradnictwa oraz ilość działań informacyjnych o miejscach pomocy.
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną lub monitoringiem oraz liczba wniosków do sądu.
- Liczba uczniów objętych pomocą.
- Liczba dożywianych dzieci.

Wskaźniki do celu szczegółowego 2:

- Liczba podmiotów na terenie Gminy realizujących zadania pomocowe ukierunkowane na rodziny.
- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina ponosi odpłatność.
- Liczba spotkań zespołu ds. okresowej oceny.
- Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego przez Gminę lub na zlecenie Gminy.
- Ilość działań informacyjnych o miejscach pomocy.
- Liczba zajęć dla dzieci i ilość dzieci w nich uczestniczących.
- Liczba szkoleń, warsztatów.

Wskaźniki do celu szczegółowego 3:

- Ilość zrealizowanych projektów i zadań oraz ilość rodzin w nich uczestniczących.
- Liczba spotkań edukacyjnych ze społecznością lokalną.

6.2 Przewidywane efekty

- Poprawa sytuacji bytowej rodzin oraz warunków rozwoju dzieci.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
- Ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- Zmiana świadomości mieszkańców o potrzebie korzystania z pomocy specjalistycznej.
- Utrwalenie współpracy instytucji i organizacji w działaniach na rzecz rodzin z dziećmi.
- Wzrost świadomości lokalnej społeczności na temat wartości rodziny.
- Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin.

Wójt Gminy Dygowo będzie corocznie przedkładał Radzie Gminy w Dygowie sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań, zgodnie z treścią art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

VII. Zakończenie.

Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co poprawi funkcjonowanie rodziny z pełnym wykorzystaniem własnych zasobów, przy okazjonalnym wsparciu instytucji, a będzie największym zyskiem dla społeczności lokalnych. Efektywna polityka społeczna powinna przede wszystkim pełnić funkcję prewencyjną i stwarzać optymalne warunki dla funkcjonowania społeczności lokalnej.